

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.10.1978, sp. zn. 4 To 32/78, ECLI:CZ:NS:1978:4.TO.32.1978.1

Číslo: 54/1979

Právní věta: Trestný čin je spáchán v souvislosti s požíváním alkoholu ve smyslu § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák. i tehdy, jde-li o čin alkoholika ve vyšší vývojové fázi alkoholismu, v jehož důsledku došlo ke změnám v psychice pachatele a tyto změny byly jednou z příčin spáchání trestného činu. V takovém případě není třeba, aby pachatel spáchal trestný čin pod vlivem požitého alkoholu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 25.10.1978

Spisová značka: 4 To 32/78

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ochranné léčení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 72 odst. 2 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 54/1979 sb. rozh.

Trestný čin je spáchán v souvislosti s požíváním alkoholu ve smyslu § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák. i tehdy, jde-li o čin alkoholika ve vyšší vývojové fázi alkoholismu, v jehož důsledku došlo ke změnám v psychice pachatele a tyto změny byly jednou z příčin spáchání trestného činu. V takovém případě není třeba, aby pachatel spáchal trestný čin pod vlivem požitého alkoholu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 25. 10. 1978 sp. zn. [4 To 32/78](#).)

K odvolání krajského prokurátora Nejvyšší soud ČSR uložil obžalovanému podle § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. protialkoholní ochranné léčení v léčebném ústavu.

Z odůvodnění:

Rozsudkem krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 6. 1978 sp. zn. 1 T 14/78 byl obžalovaný W. Š. uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 tr. zák. Za tento trestný čin byl odsouzen podle § 219 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dvanáct a půl roku. Podle § 39a odst. 3 tr. zák. byl zařazen pro výkon tohoto trestu do druhé nápravně výchovné skupiny. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena a povinnost zaplatit československému státu, finančnímu odboru ONV v Děčíně

částku 20 000 Kčs.

Vinu obžalovaného shledal krajský soud v tom, že dne 15. 2. 1978 po 22.00 hod v Děčíně II ve svém bytě po roztržce s manželkou úmyslně usmrtil svého nezletilého syna V. Š., nar. 27. 9. 1976, tak, že jej v době, kdy spal v dětské postýlce, zardousil.

Proti rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem podal včas odvolání krajský prokurátor v Ústí nad Labem, které zaměřil proti výroku o trestu. Dále se odvoláním domáhá uložení protialkoholního ochranného léčení. Krajskému soudu mj. vytýká, že náležitě nezhodnotil skutečnost, že jednou z hlavních příčin rozvratu manželství obžalovaného byl jeho alkoholismus. Zdůrazňuje, že obžalovaný právě pod vlivem požitého alkoholu vyvolával četné konflikty, a tak docházelo k verbálním útokům, hádkám, ale i k fyzickým útokům vůči manželce a tchýni, což se projevilo i v jeho vztahu k nezletilým dětem. Obžalovaný nezvládl rodičovskou roli, používal nevhodných výchovných metod a nezletilého syna V. používal jako prostředku k nátlaku na manželku.

Krajskému soudu dále vytýká, že ačkoliv znalci psychiatrie doporučili uložit obžalovanému ústavní protialkoholní ochranné léčení a pro jeho uložení byly i podklady v důkazech, toto léčení neuložil. Jeho názor, že obžalovaný nespáchal čin pod vlivem alkoholu nebo v souvislosti s jeho požíváním, není správný.

Nejvyšší soud ČSR učinil tyto závěry:

Důvodné je odvolání krajského prokurátora, pokud vytýká napadenému rozsudku, že obžalovanému nebylo uloženo ústavní protialkoholní léčení, ač pro takový výrok bylo dostatek podkladů. Krajský soud odůvodnil neuložení tohoto ochranného léčení tím, že i když na podkladě provedených důkazů, zejména i závěru znalců z oboru soudní psychiatrie, obžalovaný měl sklony k nadměrnému požívání alkoholických nápojů a je podle mezinárodní klasifikace ve třetí vývojové fázi alkoholismu, nebyla splněna další podmínka uvedená v § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák., totiž že obžalovaný čin spáchal pod vlivem alkoholu nebo v souvislosti s jeho požíváním. Tomuto jeho názoru nelze přisvědčit. Z provedených důkazů, zejména ze závěrů znalců psychiatrů, dostatečně přesvědčivě vyplývá, že obžalovaný požívá alkoholické nápoje od svých sedmnácti let a je alkoholikem v počínající třetí fázi. Sám se od tohoto návyku neoprostil a neměl sil sám podstoupit ochranné léčení. Podle závěrů uvedených znalců psychiatrů i znalkyně psycholožky k změnám v psychice obžalovaného, tj. jeho anomální polymorfní psychopatické osobnosti (nezdrženlivost, afektivní labilita, explozivita a agresivita), došlo právě v důsledku nadměrného požívání alkoholických nápojů, což bylo jednou z hlavních příčin spáchání trestného činu vraždy. Obžalovaný i v kritický den požíval alkoholické nápoje. Potom uvažoval o své situaci i o situaci dítěte, a i když podle zpětného propočtu znalce nebyl v době činu pod vlivem alkoholu, své rozhodnutí, úmysl dítě usmrtil, pojal v době dozrívajícího vlivu alkoholu. Krajský soud měl proto při svém rozhodování vycházet z rozdílnosti znaků „v opilosti“ a „v souvislosti s požíváním alkoholu“. V prvním případě pro rozhodnutí o ochranném léčení musí pachatel čin spáchat v opilosti, kdežto v druhém případě nikoliv. Poněvadž trestný čin spáchaný obžalovaným vyplynul a pramenil z nadměrného požívání alkoholických nápojů, byl důsledkem alkoholismu obžalovaného, jak přesvědčivě vyplynulo ze závěrů znalců, když rozhodnutí obžalovaného k spáchání vraždy mělo podklad v jeho psychopatické osobnosti vyvolané alkoholismem, byly tak splněny zákonné podmínky pro uložení ochranného protialkoholního léčení ve smyslu § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. Měl proto krajský soud obžalovanému uložit protialkoholní ochranné léčení. Pokud tak neučinil, porušil zákon.